

другоетническа среда.

Разбира се, този начин на израстване слага тежък и тъмен отпечатък в отношението на циганската маса към такъв тип лидери. Именно заради него ромите си изработват и поддържат една нескрита негативна нагласа. За тях “издигналият се” вече не е същият, не е “истински циганин”. Такъв лидер най-често се квалифицира като чуждеец се от родната среда, като “зарязал” живота и съдбата на своите събратя и сестри заради лични амбиции и интереси. Тази нагласа се реализира не едномерно и еднозначно, а в различни нюанси и с различна съдържателна натовареност. Тя може да варира от дискретното и маскирано отношение до откритото пренебрежение, и дори до явна омраза и противодействие на начинанията на изявилия се в друга среда циганин.

Естествено, това е един феномен, който не бива да бъде третиран като присъщ единствено на циганите, като своеобразен техен монопол на съзидание и притежание. Той съпътства всички етнически групи и общности, живеещи в трудни условия, заставлящи ги да правят компромиси, без които тяхното оцеляване се поставя под въпрос. Както бе вече казано, именно тези условия са повод и причина пълноценната изява на даден циганин в другоетническа среда да бъде третирана като “бягство” и дори като “предателство”, като отказ от “духа и завета на дедите и прадедите” и техните новели за спазване на историкоетническата определеност на ромската нравственост и начин на живот и поведение. Отличителното при циганите в случая е не толкова в същността на това отношение, колкото във формата на неговата реализация. При циганите сблъсъкът между неформалните и формалните лидери твърде често се реализира остро и неприкрито, като в него се въвличат и значителни маси от “събратята”.

Както се вижда, проблемът за взаимоотношенията между неформалните и формалните лидери има далеч по-други измерения, тъй като той третира като “неформални” лидери тези, които се изявяват в неромска среда, а като “формални”, онези, които се изявяват като такива в ромска среда.

И още нещо. Обществено-политическата изява на лидера при дадена конкретно историческа ситуация може да се стикова, сплете или сблъска с религиозно-верската ориента-